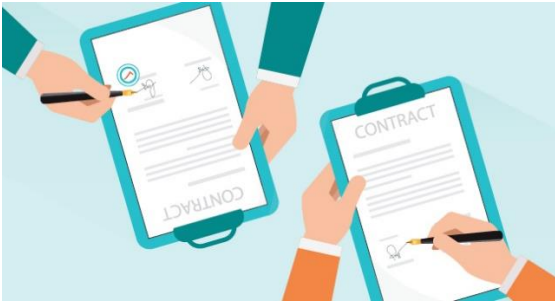

Siekiant mažinti nepageidaujamą ir skatinti tinkamą vaiko elgesį gali būti sudaromas elgesio kontraktas.

Elgesio kontraktas – tai DOKUMENTAS, kuriame RAŠTU nurodomas priklausomybės ryšys tarp PAGEIDAUJAMO ELGESIO ir TAM TIKRO APDOVANOJIMO.

Sudarant elgesio kontraktą laikomasi šių principų:

JEI (ir tik JEI) ...

* TADA....

JEI laiku atsikelsi,

...TADA galėsi eiti į kiną

Kas tai yra? Kur naudojamas?

- Kontraktas apibrėžia kaip du ar daugiau žmonių turės elgtis vienas kito atžvilgiu.
- **Rašytine forma** sudarytas kontraktas yra stipresnis už žodinį susitarimą, kadangi visos sąlygos užfiksuojamos raštu ir turi išliekamąją vertę. Be to, pats fizinis kontrakto pasirašymo faktas prideda papildomos svarbos.
- **Naudojimas:** siekiant geresnių akademinų rezultatų klasėse, namuose, netinkamo elgesio korekcijai, versle, medicinoje (pvz. svorio kontrolei), sporto srityje.

Kada nerekomenduojama naudoti?

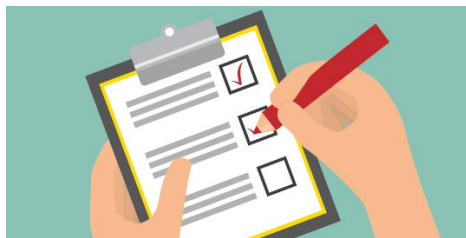
- Nenaudojama mokant naujų įgūdžių, žinių, dalykų. Vaikas jau turi turėti savo repertuare tai, ko sieksime. Kontraktas tik paskatinimas tinkamo elgesio pasireiškimui.
- Mokinio verbalinis suvokimas turi būti pakankamai išvystytas, kad galėtume pasitelkti elgesio kontraktą.
- Tam tikrais atvejais gali būti naudojami simboliai, piešiniai, garso įrašai.

Elgesio kontrakto sudedamosios dalys

3 privalomi kontrakto blokai:

- 1- užduoties aprašymas;
- 2- apdovanojimo aprašymas;
- 3- užduoties atlikimo žymėjimas.

Kontrakto sudarymo taisyklės

1. Apdovanojimas turi sekti iš karto, neatidėliokite.
2. Pradžioje galima apdovanoti už mažesnius pasiekimus.
3. Dažnai ir ne itin gausiai apdovanokite.
4. Apdovanokite už atlikimą, bet ne už ketinimus atlikti.
5. APDOVANOJIMAS. Gali būti MATERIALUS arba NE.
6. Kontraktas turi būti sudarytas sąžiningai.
7. Sąlygos turi būti aiškios.
8. Kontraktas turi būti nuoširdus.
9. Būtinai POZITYVUS.
10. Pradėjus naudoti kontraktus, tai turi būti daroma sistematiškai.
11. Įtraukite visus susijusius asmenis į kontrakto sudarymą. Derėkitės!
12. Tuoj pat nutraukite kontraktą, jei situacija negerėja.

Klaidos, dėl kurių kontraktai kartais nesuveikia.

- Ar kontraktas buvo aiškus ir sudarytas suprantamai? Galbūt trūko detalesnio aprašymo, priminimų, paveikslėlių ir pan.
- Ar kontraktas iš vis buvo prasmingas? Galbūt reikalavo per daug pastangų? Galbūt buvo numatytas per ilgas laikotarpis ir apdovanojimo teko laukti per ilgai? Ar apdovanojimo dydis atitiko įdėtas pastangas?
- Ar vaikas apskritai galėjo demonstruoti tikslinį elgesį tomis sąlygomis? Jei ne – tai kontraktas tiesiog negalėjo veikti.

PAVYZDYS

ELGESIO KONTRAKTAS

2022-04-25

Jonava

Aš, **Vardas Pavardė**, pasižadu:

1. Kiekvieną rytą pirmadienį, antradienį, trečiadienį, ketvirtadienį, penktadienį nuo 6.00 iki 7.00 atsikėlęs ryte pasikloju lovą, **be mamos ar tėtės priminimo**.

Mes, **mama ir tėtis**, pažadame, jeigu mūsų sūnus

1. Kiekvieną rytą pirmadienį, antradienį, trečiadienį, ketvirtadienį, penktadienį nuo 6.00 iki 7.00 atsikėlęs ryte pasiklos lovą, **be mamos ar tėtės priminimo**,
2. Mes šeštadienį 13.00 nusivešime jį į MCDonald's papietauti.

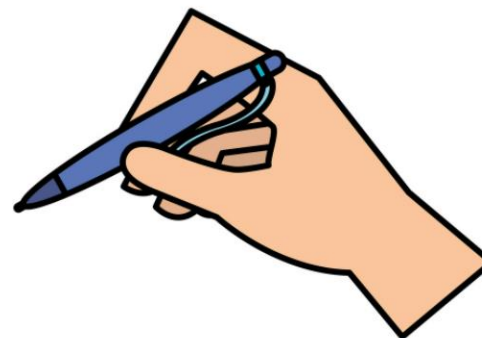
	Pirmadienis	Antradienis	Trečiadienis	Ketvirtadienis	Penktadienis
Pasiklojo lovą					

Kontraktas galioja nuo 2022-04-25 iki 2022-04-29.

_____
(VAIKAS Vardas, pavardė, parašas)

_____
(MAMA Vardas, pavardė, parašas)

_____
(TĒTIS Vardas, pavardė, parašas)

Svarbu pasirašyti ranka.

Parengė: specialioji pedagogė L. Zajankauskienė ir psichologė I. Jurevičiūtė

Medžiaga iš seminaro „Efektyvi pagalba mokykloje vaikams, turintiems raidos sutrikimų“

Elgesio kontraktai ir jų taikymas. Lektorė Daina Šiekštelytė - Valkerienė, Taikomosios elgesio analizės programų vadovė, asociacijos „Kitoks vaikas“ valdybos pirmininkė.